

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozlowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

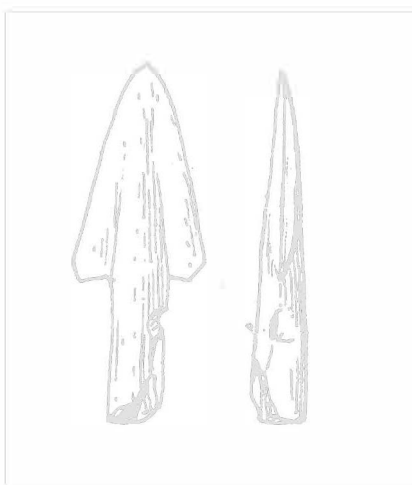
Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 20: Prosiměřice. Za mlýnem, Bronzová šipka. Abb. 20: Prosiměřice, Za Mlýnem. Pfeilspitze.

Sušilovo nám. 55/33 (?). Pozdní doba bronzová. Ojedinelý nález.

V roce 2006 přinesl kronikář města Rousínova do Muzea Vyškovska k určení bronzovou sekerku s laloky (obr. 21), kterou město získalo jako pozůstatost po panu Koutném z Rousínova. Bližší nálezové okolnosti nejsou známy. V zahradě domu pana Koutného (Rousínov – Sušilovo nám. 55/33) byla dříve těžena hlína na výrobu keramiky, je možné, že sekerka pochází právě odtud.

Jde o sekerku s týlovými laloky a plynulým průběhem boků. Týl je zakulacený s výřezem a samotné laloky končí dole obloučkem. Sekerka je dlouhá 140 mm, maximální šířka břitu je 48 mm a šířka týlu 32 mm. Její analogie najdeme např. v depotu z Kuřimi. Můžeme ji zařadit do XIII. skupiny J. Říhovského (1992, 170–172, Taf. 36), který ji datuje nejpozději na začátek mladších popelnicových polí.

Klára Rybářová

Literatura

- Říhovský, J. 1992: *Die Äxte, Beile, Meißel und Hämmer in Mähren*. Prähistorische Bronzefunde IX, 17.
Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku I*. Brno.

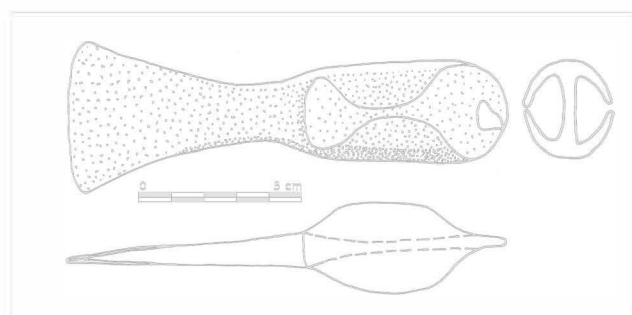
Resumé

Rousínov-Sušilovo nám. 55/33 (Bez, Vyškov)(?), Spätbronzezeit. Einzelfund - Lappenbeil.

ŘÍKOVICE (OKR. PŘEROV)

Říkovice 1. „Nivky“. Doba bronzová. Sídliště. Záchraný výzkum.

Během výstavby dálnice D1-0135, úsek Kroměříž západ-Říkovice, bylo na její trase vyznačeno několik lokalit k předběžným archeologickým výzkumům. Mezi tyto lokality se řadí i lokalita označená jako Říkovice 1.

Obr. 21: Rousínov (okr. Vyškov). Sekerka s laloky. Abb. 21: Rousínov (Bez, Vyškov). Lappenbeil.

Plocha výzkumu se nacházela na severovýchod od obce na mírně terase zvedající se východním směrem nad inundací říčky Mošťenky, její nadmořská výška je 218,0 až 220,0 m.

Původně kvůli předběžnému výzkumu byla odkryta plocha o délce cca 800 m, archeologické nálezy však byly objeveny jen v její severní části nad přírodní (?) sezonní vodotečí, na ploše o délce cca 150 m a šířce 60 m.

Lokalita je identifikována na mapě ZM ČR 1:10 000, list 25–13–22, těmito koordináty: 485 mm od západní sekční čary (ZSČ) a 180 mm od jižní sekční čary (JSČ), 476 mm od ZSČ a 205 mm od JSČ, 463 mm od ZSČ a 235 mm od JSČ, 457 mm od ZSČ a 247 mm od JSČ, 450 mm od ZSČ a 261 mm od JSČ, 445 mm od ZSČ a 258 mm od JSČ, 452 mm od ZSČ a 247 mm od JSČ, 459 mm od ZSČ a 234 mm od JSČ, 472 mm od ZSČ a 204 mm od JSČ.

Na ploše byly objeveny čtyři menší archeologické objekty pravidelných kruhových či oválných půdorysů o délce 1 až 2 m a maximální hloubce 0,25 m.

Z objektů pochází nevelký soubor nálezů, mezi které patří atypická keramika, zvířecí kosti a kamenné nástroje. Na základě způsobu úpravy keramiky a keramického těsta lze ji rámcově zařadit do doby bronzové.

Mezi nálezy se objevila také kamenná palice se žlábkem, nástroj spojovaný s těžbou a zpracováním rud.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Říkovice (Bez, Přerov), „Nivky“. Bronzezeit, Siedlung. Rettungsgrabung.

ŠLAPANICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Ul. Brněnská. ÚK. Sídliště. Záchraný výzkum.

V průběhu záchraného archeologického výzkumu na stavbě bytových domů v trati „Brněnská pole“ bylo při ústí příjezdové komunikace na ulici Brněnskou (na ZM ČR 1:10 000, list 24-43-01, 381 mm od Z s.č., 60 mm od J s.č.) nalezeno pět sídlištních objektů únětické kultury. Především obilní jáma K 500 obsahovala množství zlomků keramiky včetně rekonstruovatelných tvarů

Obr. 22: Šumperk. Výzkum vrstvy ve čtvercové síti. Abb. 22: Šumperk. Die Ausgrabungsfläche.

Obr. 23: Šumperk. Kumulace keramiky ve čtvercích 102 a 103. Abb. 23: Šumperk. Das Scherbenlager in den Sektoren 102 u. 103.

zásobnic, početnou kolekci kostěných nástrojů, retušovaných štípaných nástrojů a kulovitých kamenných nrtidel.

Martin Geisler

Resumé

Šlapanice (Bez. Brno-město). Brněnská Strasse. Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

ŠUMPERK (OKR. ŠUMPERK)

Ulice Příčná. KLPP. Sídliště? Záchranný výzkum.

Běžný archeologický dohled stavby sběrného dvora v průmyslové zóně jihovýchodní části města se překvapivě změnil v záchranný výzkum poté, co byla po provedení plošné svrchní skrývky identifikována existence archeologické vrstvy. Lokalita se nachází na východním konci ul. Příčné, parc. č. 1645/1, poloha je prostorově zachycena na ZM 1:10 000, list 14-41-15, a v souřadnicích od Z s. č. (mm) a J s. č. (mm) vymezena body 459:177, 465:178, 465:174 a 459:174.

Archeologická situace byla zajímavá – na téměř celé ploše stavby se pod svrchní recentní vrstvou nacházela uloženina tmavě hnědé hlinité zeminy, ve které se rozptýleně nacházely jak zlomky keramiky pravěké, tak keramiky novověké. Objekt nebyl zjištěn žádný. Vrstva se nejlépe uchovala ve střední části plochy, zde jsme tedy přistoupili k jejímu výzkumu ve čtvercové síti 1 × 1 m (obr. 22). Archeologická vrstva postupně přecházela ve světle hnědou pískovou homogenní vrstvu bez nálezů, pod ní se již nacházely mocné štěrkopísky naplavené z blízké řeky Desné (vzdálena cca 130 m východně). Málo početné keramické fragmenty byly menších rozměrů, původně jsme se proto domnívali, že sem mohly být odněkud naplavené. Avšak v sousedících čtvercích 102 a 103 se později našly kumulace větších kusů keramiky, které byly slepitelné – pocházely z jedné nádobnosti (obr. 23). Zřejmě se tedy skutečně jedná o primární prostor sídlištní (?) lokality s existencí kulturní vrstvy či mělkých objektů, později velmi narušené zemědělskými aktivitami (orbou

patrně došlo k promísení pravěkých a novověkých artefaktů). Dále bylo nalezeno několik kusů štípané industrie a mazanice; u zvířecích kostí a uhlíků nelze determinovat jejich příslušnost k pravěké komponentě. I přes nasazení detektoru kovů nebyl zjištěn žádný bronzový předmět.

Na základě výzdoby a tvarové typologie lze keramiku zařadit do lužické kultury, její slezské fáze (pozdní doba bronzová). Četné analogie sledujeme na souběžném sídlišti v Šumperku-Temenici, vzdáleném cca 2,3 km severozápadně (Goš, Nekvasil 1976). Záchranným výzkumem byla po již známém sídlišti v Šumperku-Temenici identifikována teprve druhá lokalita lužické kultury v šumperské kotlině, s konečnou platností tedy můžeme počítat se souvislým osídlením v období popelnicových polí v této části podhůří Jeseníků.

Jakub Halama, Martin Baják

Literatura

Goš, V., Nekvasil, J. 1976: Sídliště lužické kultury v Šumperku-Temenici. *Památky archeologické* 67, 359–392.

Resumé

Šumperk (Bez. Šumperk). Příčná Str., Parz. Nr. 1645/1. Spätbronzezeit – Lausitzer Kultur. Siedlung? Rettungsgrabung. VM Šumperk, Inv. Nr. AS 11782–12264

TROUBSKO (OKR. BRNO-VENKOV)

„Za kostelem“. Mladší nebo pozdní doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

Trat' „Za kostelem“ se nachází východně od obce po obou stranách silnice spojující Troubsko s Ostropovicemi. Nadmořská výška se pohybuje okolo 260 m.

V roce 2001 zde při stavbě komunikace a sítě pro rodné domky navázal na předchozí výzkumy z mladšího pravěku (únětická kultura) a protohistorie (latén) M. Geisler (2001). Při dohledu nad skrýváním ornice zjistil celkem tři sídlištní jámy a na dvou místech lineární příkop.